PATIENTEN INFORMATIEBROCHURE

Wat te doen bij ontregeling van een kind met diabetes mellitus en een insulinepomp

WAT TE DOEN BIJ ONTREGELING VAN EEN KIND MET DIABETES MELLITUS EN EEN INSULINEPOMP

INLEIDING

Het toedienen van de juiste insulinedosering kan lastig zijn en is van veel factoren afhankelijk. De ideale glucosewaarde ligt tussen de 4 en de 10. Het is niet altijd mogelijk deze waarde vast te houden.

In deze folder geven wij u informatie over wat je kunt doen bij te lage glucosewaarden (hypoglykemie) of te hoge glucosewaarden (hyperglykemie).

WAT IS EEN HYPO

Komt de glucosewaarde onder de 4 dan spreken we van een hypo. Deze kan ontstaan omdat er te veel insuline is gegeven, er te weinig of te laat koolhydraten zijn gegeten of als er meer inspanning dan normaal is geweest. Een hypo is te herkennen aan klachten als hongergevoel, trillen, transpireren, slapte, stemmingswisseling, gapen en wazig zien.

Een hypo moet een incident zijn. Komt een hypo meerdere keren in een week voor, neem dan contact op met de kinderarts of diabetesverpleegkundige.

WAT IS EEN HYPER

Zijn de glucosewaarden regelmatig boven de 10 dan spreken we van een hyper. Deze kan ontstaan omdat er te weinig insuline is gegeven, er te veel koolhydraten zijn gegeten of als er minder inspanning is geweest dan normaal. Ook ziekte en stress kunnen hypers veroorzaken. Een matige hyper is vaak niet te voelen.

Hoe hoger de glucosewaarden hoe meer klachten er zullen ontstaan.

Verschijnselen zijn: veel plassen, dorst en vermoeidheid. Als er vaak hypers zijn moet er contact opgenomen worden met de kinderarts of iabetesverpleegkundige.

WAT TE DOEN BIJ EEN HYPO

Bij een incidentele hypo

Meet als het mogelijk is eerst de bloedglucose. Daarna direct 'snelle suikers' nemen. Neem 0,5 gram glucose per kg lichaamsgewicht tot max. 20 gram glucose.

1 tablet druivensuiker = 3 gram glucose, 10 ml limonadesiroop = 5,5 gram glucose.
Bv.: een kind van 10 kilo heeft min. 2 tabletten druivensuiker nodig.
Hoe lager de waarde hoe meer snelle suiker nodig is.

Meet na 20 minuten opnieuw de bloedglucose. Als deze dan nog onder de 4 is, dan het bovenstaande herhalen. Laat een maaltijd nog meer dan 2 uur op zich wachten, dan ook 15 gram koolhydraten nemen, bv. een boterham met hartig beleg.

Bij een veel voorkomende hypo:

Er is geen goede balans tussen de insulinedosering en de activiteit. Neem contact op met de diabetesverpleegkundige, zodat de oorzaak opgespoord wordt en de insuline zonodig wordt aangepast.

WAT TE DOEN BIJ EEN HYPER

Bij plotseling te hoge waarden:

- Controleer het materiaal, de ampul, naald en het infuussysteem.
- Controleer de spuitplaats.

Probeer de oorzaak te vinden.

Als er geen oorzaak te vinden is:

- Bij een glucosewaarde tussen de 10 tot 15 mmol/l: 1 E bijbolussen.
- Bij een glucosewaarde tussen de 15 en 20 mmol/l: 2 E bijbolussen.
- Bij een glucosewaarde tussen de 20 en 25 mmol/l: 3 E bijbolussen.

Als ze verder stijgen na …… uur:

- Alles verwisselen en nogmaals een bolus geven zoals in het bovenstaande schema staat vermeld.

Als de waarden na 2 uur nog stijgen volgens schema bijspuiten met pen:

- 10 tot 15 mmol/l +1 E
- 15 tot 20 mmol/l + 2 E
- 20 tot 25 mmol/l + 3 E.

Controleer steeds de bloedglucose om te kijken of er goed gehandeld is.

Hyperglykemie bij diabetes type 1 kan in korte tijd een ketoacidose (verzuring) veroorzaken.
Naast de hoge glucosewaarden kunnen de volgende verschijnselen voorkomen:
- misselijkheid en braken,
- spierpijn, krampen en buikpijn,
- snelle ademhaling waarbij de adem naar aceton ruikt,
- sufheid,
- coma.

Maak onderscheid tussen een hogere bloedglucosewaarde die ontstaan kan zijn door het eten van meer koolhydraten en hogere waarden tijdens ziekte. Denk er altijd om dat bij griep of andere ziekten met koorts de diabetes snel kan ontregelen. Neem in die omstandigheden dus eerder contact op met de kinderarts of diabetesverpleegkundige.
Bij aanhoudende hoge waarden en ziekte altijd contact opnemen met de kinderarts. Dit kan 24 uur per dag. Buiten kantoortijden belt u naar de receptie van het Refaja ziekenhuis en vermeldt u duidelijk dat het om een kind met diabetes gaat met ontregeling. U wordt doorverbonden met de dienstdoende kinderarts.

WAT TE DOEN BIJ PROBLEMEN

Binnen kantoortijden:

U neemt contact op met de kinderarts (via de secretaresse) of met de diabetesverpleegkundige.

Buiten kantoortijden:

Als er ondanks de genomen maatregelen klachten van ontregeling voortduren en/of verzuring optreedt, neemt u contact op met de kinderarts.

Bij braken en sufheid direct naar het ziekenhuis gaan!

ANDERE PROBLEMEN

Bij technische problemen belt u met de firma die de pomp geleverd heeft.

Bij problemen met de diabeteshulpmiddelen belt u met uw leverancier van diabeteshulpmiddelen.

TELEFOONNUMMERS

Kinderartsen:	0599-654573/654574
Algemene telefoonnr. van het Refaja:	0599-654654
Diabetesverpleegkundigen:	0599-654528
Firma Roche: (Spirit, D-tron insulinepomp)	0800-0220585
Firma Medtronic:	
(Paradigm insulinepomp/VEO insulinepomp)	045-5668291
Diabeteshulpmiddelen: Mediq Direct	0800-0221858

RICHTLIJNEN BIJ ONTREGELING VOOR EEN KIND MET DIABETES MELLITUS BIJ HET METEN EN INTERPRETEREN VAN KETONEN

Ketonen zijn afbraakproducten van de vetverbranding.

Als de glucose stijgende of hoog is kan dit wijzen op insulinegebrek. Een onbehandelde hoge glucose kan verzuring (ketoacidose) van het lichaam tot gevolg hebben. Dit komt doordat het lichaam vetreserves gaat aanspreken. Een teken hiervan is het verschijnen van ketonen in het bloed.

De Medisense Precision X-ceed meet de hoogte van de ketonen rechtstreeks in het bloed. Dit geeft de mogelijkheid om vroegtijdig stijgende ketonen waar te nemen. Hierdoor kan direct actie worden ondernomen zodat het risico van verzuring kan worden voorkomen.

- Bij een eenmalig verhoogde glucosewaarde hoeven niet direct de ketonen gemeten te worden. Probeer de oorzaak te achterhalen! Eventueel de glucosewaarde laten dalen door extra insuline toe te dienen of extra energie te verbruiken door beweging.

- Als de glucosewaarde boven 18 mmol/l is en blijft stijgen kunnen ketonen in het bloed verschijnen. De ketonen moeten dan gemeten worden en er moet actie worden ondernomen volgens de bijgevoegde richtlijnen en instructies van de kinderarts.

- Als er klachten zijn van spierpijn, hoofdpijn, kramp, braakneigingen en sufheid kan dit wijzen op verzuring. In dit geval altijd de ketonen meten en actie ondernemen.

- Bij acute ziekte vooral samen met koorts en stijgende glucosewaarde: altijd ketonen meten.

- Als er normale glucosewaarden zijn en geen lichamelijke klachten dan geen ketonen meten.

GEBRUIK KETONEN METER

Voor het meten van de ketonen zijn aparte strips nodig.
Op het doosje staat vermeld: Precision X-ceed ß-ketonen elektrodes.
Er zitten 8 apart verpakte strips in een doosje.
Bij het aanbreken van een nieuwe verpakking de meter opnieuw ijken met de ijkstrip van de nieuwe verpakking.
Er is een kleine druppel bloed nodig. De druppel op de bovenzijde van de strip aanbrengen.
Het meten gaat op dezelfde manier als bij een glucosemeting.

HOE MOETEN DE KETONENWAARDEN IN HET BLOED WORDEN UITGELEGD?

Ketonen concentratie in het bloed	**Advies**
< 0,6 mmol/l	geen actie
0.6 - 1.5 mmol/l	de glucose en ketonen binnen 2 tot 3 uur opnieuw meten
1,5 - 3 mmol/l	risico op verzuring, contact opnemen met de kinderarts voor advies
> 3 mmol/l	direct de kinderarts bellen en naar het ziekenhuis gaan

TENSLOTTE

Deze folder kan een hulpmiddel zijn om te bepalen wat er gedaan moet worden bij een hypo of een hyper. Maar, als er twijfel is, bel dan gerust met de diabetesverpleegkundige of de kinderarts voor persoonlijk advies.